

15.5.2002

Oikeusministeriö
Rikosseuraamusvirasto

RIKOSSEURAAMUSVIRASTON TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Rikosseuraamusviraston, 1.8.2001 saakka vankeinhoitolaitos, tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä oikeusministeriölle että Rikosseuraamusvirastolle. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, KHT, JHTT Jorma Heikkinen ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö, JHTT Erkki Pitkänen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Rikosseuraamusviraston budjetointimenetelyihin, tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Momentin 25.50.21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) päätösoosan mukaan määrärahasta saa käyttää vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 27 800 000 mk ja palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen enintään 10 300 000 mk. Tilijaottelu on vahvistettu vuodelle 2001 siten, että tiedot hintatuesta, sen käyttötarkoituksesta ja määrästä on esitetty toimintamomentin tekstiosassa. Talousarvion tilijaottelua ei ole vahvistettu talousarvioasetuksen 12 §:n 1 momentin 2) kohdan ja valtiovarainministeriön määräyksen 25.11.1998 TM 9806 mukaisesti. Hintatuen määrän mitoittamiseen, tilijaottelun vahvistamisen tarkentami-

seen ja kirjanpidon järjestämiseen sen mukaiseksi tulee kiinnittää huomiota.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti hoidettuna. Henkilöstö- ja palkkahallinnon tietojärjestelmän menetelmäkuvauksissa on kuitenkin edelleen puutteita.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä sen perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu rajatusti. Tarkastus on kohdennettu vankien toimintoihin osallistumisesta esitettyjen tietojen sekä työtoiminnan ja palvelusuhdeasuntojen kustannusvastaavuuslaskelmien oikeellisuuteen sen selvittämiseksi, sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien tietojen osalta on arvioitu esitettyjen tietojen riittävyttä kokonaisuutena.

Tarkastetut tuloksellisuustiedot on todettu luotettaviksi. Tarkastetut tuloksellisuustiedot ovat riittäviä, jos tarkastelussa ovat mukana tiliviraston tilinpäätöksen lisäksi vankiloiden toimintakertomukset. Osa vankiloista on toimittanut tili virastolle toimintakertomuksensa tilinpäätö-

töksen valmistumiselle annetun määräajan jälkeen. Esitettyjä tietoja voidaan pitää riittävinä laitosten toimintakertomusten valmistumisen viivästyminen koskevin rajoituksin.

Työtoiminnan ja palvelussuhdeasuntojen kustannusvastaavuuslaskelmat ja tulo- ja erillismenoperusteiset hintatuen käyttöä osoittavat tiedot on olennaisilta osin tarkastuksessa todettu luotettaviksi sen jälkeen kun kiinteistötoimen laskentaperusteita ja tietoja on tarkennettu tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä. Kustannusvastaavuus- ja hintatukitietoihin sisältyy kuitenkin edelleen epävarmuutta.

Toiminnan kehittämiseksi tarvitaan kuitenkin lähempää tarkastelua siitä, mihin toimenpiteisiin työtoiminnan ja palvelussuhdeasuntojen tulosten johdosta tulisi ryhtyä. Työtoiminnan tappio on jatkuvasti ollut huomattava ja raportoitu tappio on jopa kasvanut liikevaihdon myönteisestä kehityksestä huolimatta. Kahden edellisvuoden raportoidut laskelmat on tilinpäätöksessä esitetty. Vertailukelpoista maksullisen toiminnan tappiota ei ole kuitenkaan erikseen laskettu. Maa-alueiden vuokria on kirjattu joidenkin laitospaikoissa vuokrasopimusten puutteista johtuen rakennusten vuokramenoiksi. Käyttämättöminä ja tyhjinä olevista työtoiminnan toimitiloista ja asunnoista maksettujen vuokramenojen käsittelyä voidaan kustannusvastaavuuslaskelmissa tarkentaa. Tarkastettuja tietoja voidaan pitää riittävinä sitä lukuunottamatta, että kustannusvastaavuuslaskelmien ja hintatuen käyttöä koskevia tuloksia ei ole riittävästi analysoitu.

Esitettyjä vaikuttavuustietoja ei voi kokonaisuutena pitää vertailukelpoisuuden vähentymisestä johtuen riittävinä, mikä osaltaan johtuu 1.8.2001 toteutetusta organisaatiomuutoksesta.

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevaa laskentatointia voidaan pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna kiinteistötoimen kustannuslaskentaa koskevin rajoituksin. Laitospaikoissa toimintakertomusten laadintaan tulee lisäksi kiinnittää huomiota.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä. Myynnin, kirjanpidon ja maksuliikkeen sisäistä valvontaa on tarkastettu kahdessa vankilassa. Tarkastuksen perusteella ei ole olennaista huomautettavaa.

**TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN
NOUDATTAMINEN**

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

**ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden
TARKASTUSVIRASTOLLE**

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Rikosseuraamusviraston tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2002 mennessä mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt hintatuen budjetointimenettelyn ja kirjanpidon tarkentamiseksi sekä laskenta-järjestelmän ja sen tuottamien maksullisen toiminnan tietojen luotettavuuden ja riittävyyden kehittämiseksi.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja, KHT, JHTT

Jorma Heikkinen

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Oikeusministeriön kansliapäällikkö
Rikosseuraamusviraston pääjohtaja
Valtiokonttori

D:TTK530742002